

# AANBEVELINGEN

3. Organisaties die werken met en voor visueel gehandicapten voeren gezamenlijk een bewustwordingscampagne om de samenleving te doordringen van de betekenis van braille en om het lezen van braille te stimuleren

## Vermijden van uitsluiting van onderwijs en werk

4. Het ministerie van onderwijs neemt de (financiële) verantwoordelijkheid om ervoor te zorgen dat lesmateriaal dat in braille wordt omgezet ook didactisch verantwoord lesmateriaal is
5. Er worden geormerkte middelen beschikbaar gesteld om nieuwe onderwijsmethodes en nieuwe vormen van examinering toegankelijk te maken voor braillelezers
6. Zolang technologie nog niet voldoende soelaas biedt komen extra middelen van de overheid beschikbaar voor de adequate en tijdige levering van studiemateriaal in digitaal of geprint braille
7. Er komen middelen beschikbaar om de deskundigheid en ervaring met het onderwijs van braille op een acceptabel niveau te waarborgen

## Stimuleren technologische ontwikkeling

8. Braille zal te allen tijde ook buiten het bestaande bestel van bibliotheken beschikbaar dienen te zijn
9. De overheid voert een actief subsidiebeleid met als doel uitgevers uit te dagen om (samen met blindenbibliotheken en ander experts) digitale bronbestanden te ontwikkelen die ook in braille kunnen worden uitgelezen en geprint

10. Uitgevers nemen de uitdaging aan om digitale bronbestanden te ontwikkelen die ook in braille kunnen worden uitgelezen en geprint. Boeken en andere materialen voor studie- en vakbeoefening hebben daarbij prioriteit in het kader van zelfredzaamheid

11. Om braillelezers mogelijkheden te bieden voor selectief lezen, worden bestaande regelingen adequaat toegepast én zodanig aangepast dat scanners, brailleleesregels en brailleprinters voor individueel gebruik beschikbaar zijn

## Noodzakelijke middelen voor algemene lectuur en informatie in brailleprint

12. Uitgevers gaan werken met toegankelijke bronbestanden, waardoor hun nieuwe boeken eenvoudig beschikbaar kunnen komen in geprint braille
13. Zolang er geen toegankelijke bronbestanden zijn, komen er extra middelen om de blindenbibliotheken in staat te stellen de jaarlijkse brailleproductie (450 titels) algemene lectuur te verhogen
14. Het laten braileren van informatie voor individueel gebruik (consumentenwerk) blijft van overheidswege mogelijk. De regels hiervoor worden verhelderd, uniform toegepast en aangepast aan de behoefte van de lezers
15. Er is een heldere klachtenprocedure van toepassing op de hele braillevoorziening. Deze wordt uitgevoerd door een onafhankelijke beroepsinstantie met een centraal adres. Het ligt voor de hand deze taak toe te wijzen aan de algemene belangenbehartigingsorganisatie

Deze aanbevelingen vormen een aanvulling op en zijn een uitwerking van diverse punten in het Visiedocument Lectuurvoorziening (juni 2004)

OPHIS/New Impulse bv © oktober 2005



**AANDACHT VOOR  
BRAILLE: NOODZAAK!**  
EEN DRINGENDE OPROEP AAN OVERHEID EN BEDRIJFSLEVEN



# BRAILLEGEBRUIKERS WORDEN BEDREIGD MET UITSLUITING

## Waarom is braille zo belangrijk?

### Braille biedt dezelfde mogelijkheden als lezen van gedrukte tekst

1. Ontwikkelt het woordbeeld
2. Geeft tekstoverzicht
3. Bevordert gelijkwaardige deelname aan de maatschappij, met name voor studie, werk, vrijwilligerswerk en vrijetijdsbesteding
4. Vergemakkelijkt de organisatie van huishouden en dagelijks leven
5. Maakt minder afhankelijk van voorleeshulp en gesproken tekst



## Wat is er mis met braille?

6. Er is nauwelijks informatie van de overheid, bedrijven en maatschappelijke organisaties in braille beschikbaar
7. Braille lezen wordt niet aangemoedigd
8. Studie- en lesmateriaal in braille voldoet niet aan didactische eisen
9. Nieuwe lesmethoden en examens zijn ontoegankelijk voor braillelezers en andere visueel gehandicapten en dreigen het regulier onderwijs onbereikbaar te maken
10. Er is een grote kans op studievertraging doordat het proces van aanvraag en levering van studiemateriaal in braille niet parallel loopt met de aanvraag en levering van gedrukte studieboeken
11. Er is zeer beperkte keuzevrijheid voor het lezen in braille via de gesubsidieerde lectuur voorziening:
  - Het aanbod van algemene lectuur en tijdschriften in braille is beperkt
  - Er is onvoldoende literatuur in braille voor hoger opgeleiden en werkenden
  - De regels voor het laten brailleren van informatie voor individueel gebruik (consumentenwerk) zijn ontoereikend, onhelder en worden niet uniform toegepast
12. Er is geen uniforme klachtenprocedure voor gebruikers van de gesubsidieerde lectuurvoorziening

# AANBEVELINGEN

## Hoe vermijden we uitsluiting van braillelezers?

### De volgende uitgangspunten moeten basis zijn voor een goed beleid

- Het lezen van braille is gelijkwaardig aan het lezen van gedrukte tekst (zwartdruk)
- Braille is voor vroegblinden en zeer slechtziende kinderen de enige methode om een woordbeeld te ontwikkelen
- Braille is cruciaal voor de emancipatie en integratie in de samenleving van (vroeg)blinden en zeer slechtzienden
- In een beschaafde samenleving zijn er voldoende mogelijkheden om in de behoefte aan lectuur en informatie te voorzien, dus ook in braille
- De Wet gelijke behandeling (wgb) is ook van toepassing als lectuur en informatie in braille noodzakelijk is voor het volgen van een studie en het uitvoeren van werk

## Vijftien nadrukkelijke wensen op een rij

### Maatschappelijke participatie mogelijk (blijven) maken

1. De overheid is verantwoordelijk voor een adequate voorziening voor levering van lectuur en informatie in een toegankelijke leesvorm, dus ook in braille
2. Overheden, organisaties, instellingen, bedrijven en uitgevers nemen de verantwoordelijkheid om hun informatie aan te bieden in een toegankelijke leesvorm, dus ook in braille